

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intéző a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intéző a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A fekete könyv.

A világtörténelemnek sok sötét lapja van, de a sötét lapok között feles számmal lehet találni olyanokat is, melyeken nagy tettek mellett, nagy emberek neve van ragyogó betűkkel fölírva, hogy míg amazok forgatásánál elborul a lélek, elszibbad a tette kész akaraterő, — addig ezeknek olvasása és látása visszaadja az emberiség isteni eredete, rendeltetése s az örökéletre való hivatása iránti hitünket és bizalmunkat.

Míg tehát itt árny és fény felváltva, vagy olykor-olykor karöltve járnak; addig van egy másik könyv, mely szintén eseményekkel foglalkozik, szintén személyek nevét adja át a halhatatlanságnak, de azért közkezen nem forog, mert sötét lapjain oly egyének- és eseményekkel találkozunk az olvasó, a kik és a melyek miatt az embernek az embert kellene megutálnia. — E könyv a királyi ügyészség naplója.

Volt alkalmunk e sötét lapok közé tekinteni s az ott felírt hiteles adatok megmutatták a forrást, honnan betelnek e borzasztó könyv lapjai olyanokkal, kik más körülmények között épen úgy foglalhattak volna helyet a másik könyv ragyogó lapján, mint a hogy ide bejutottak.

S az itt felírt nevek mindenikét ember viselte, vagy viseli s a tények, mik elkövetettek, ember által hajtottak végre, — csak hogy míg amott nemes intenciók voltak a tény rugói, itt többnyire az örült szenvedély, önzés, haszonlesés, szóval az emberi méltóság érzetének hiánya volt az előidéző tényező.

Gömör megye területén a folyó évben nem kevesebb mint 684 esetben követtetett el bűntény s ezek között 32 esetben vértett el az áldozat, olykor-olykor nem egyedül.

S ha e 32 eset indító okait fürkészszük, — igen kevés esetben forog fent a józan eltökélés ténye, hol vagy gyilkos szándékkal, vagy önvédelemből ragadtatott fel a gyilkos fegyver, míg a legtöbb esetben önkívülies állapot, vagy a düh és haragtól való elvadultság folytán követtetett el a legborzasztóbb bűntény.

S ez talán részben menti azokat, kiknek neve e könyvbe emberölés vagy gyilkosság miatt jutott,

de nem menti, sőt egyenesen vádolja, még pedig súlyosan — a társadalmat.

Lássuk csak alaposan-e?

Ha a bűnesetek környületeit s azok elkövetőinek műveltségi állapotát, vagyoni helyzetét stb. vizsgáljuk, úgy fogjuk találni, hogy legtöbb bűntény a mezői munka megszűntével, így tehát oly időben követtek el, midőn az egyszerű munkásosztály becsületes munkával napi élelmét megkeresni nem tudja, midőn üres ideje van, s ezt más nemesebb és itt-ott némi hasznót is hajtó szórakozás helyett a korezmák büzhödt legében tölti el.

Régi, de igaz példabeszéd, hogy az unalom rossz tanácsadó, mert minden bűnténynek szülő anyja, mihez ha rossz példa s e legutálatosabb szenvedélyek egyike: az iszákosság is járul, igen könnyű szerrel aljas eszközzé válhatik a teremtés koronája — az ember.

Pedig legtöbb bűntény e két okra vezethető visza, — s e két okot megszüntetni a művelt társadalom legelengedhetlenebb kötelessége.

S vajon teljesíti-e ezt?

Részben igen, részben nem. — A házi-ipar meghonosítása, iparos tanműhelyek, népies olvasóköri, egyletek, dalárdák stb. felállítására folytán igyekszik egyrésztől hasznos, könnyen elsajátítható munkát adni a kevésbé művelt nép kezébe, míg másrésztől a természet ölen alig felébredt lélekben felkelti törekszik az öntevékenység vágyát, de az iszákosság, a társadalom e rákfenéje ellen alig tesz valamit, sőt a szeszárulás általánosabbá tétele folytán a szenvedélytől úgy is beteg ember, vagyonát, becsületét s azokat, kik hozzátartoznak, kikről neki, mint családfőnek gondoskodnia kellene, vetette oda egyes üzerek pénzsomjának áldozatul.

Ez legtöbb helyen oka az elszegényedésnek, a szegény ember pedig tettének vajmi ritkán lehet ura.

Hogy ez a megyénk élén állóknak nem kerülte ki figyelmét, sőt komoly tanulmány tárgyává tették, bizonyítja az, hogy az egyes körjegyzőségeket megkerestek az iránt, hogy úgy az egyes községek, mint az egyesek hitelviszonyairól, ezek igénybevételek módzatairól s mértékéről beható tapasztala-

taik útján adatokat gyűjtsenek s azokat a központhoz küldjék be.

E jelentések nagyobbrészt össze vannak állítva s leszámítva a városokhoz közel eső nemely helyeken lábrakapó fényüzési hajlamot, mindenütt a munkahiány és az iszákosság a fő oka a hitel tulságos igénybevételeknek, az elszegényedésnek, egyszerűs mind a nép erkölcsi süyedésének is.

E két ok folytán népesül meg a királyi ügyészség által vezetett fekete könyv is, melynek, hogy számos lapja van beírva, bizonyítják a fenti adatok, dacára annak, hogy megyénk területén a gyári és háziipar nem utolsó helyen áll. — Hát még más megyében, hol ezek alig, vagy épen meg sem honosíthatók, minők lehetnek a viszonyok?

Ez abnormis állapot megszüntetésének, — a háziipar terjesztése és meghonosítása s a munkakedv élesztése és ébrentartása mellett egy módját ajánlhatjuk jó lelkiismerettel, t. i. azt, hogy minden helységben alakíttassék egy három, öt, hét stb. tagból álló bizottság a népeség arányában, kik az egyes polgárok vagyoni állását ismervén, azoknak költségeit s a forrást, honnan az erre szükséges összegeket meritik figyelemmel kísérik; főképen pedig örködjének azok felett, kik az iszákosság szörnyű betegségében sinlenek, s ha szép szóval őket önmaguknak, családjuknak s a társadalomnak visszaadni nem sikerül, hassanak oda, hogy az ilyenek még pénzért se kaphassanak italt. Ez által igaz, hogy a regalé jövedelme csonkul, de a társadalom élő tagokat nyerhet.

Ha az óvilág legműveltebb népénél e célra államhivatalnokok rendeltettek, reánk nézve sem leend e szegény, mert a nyereség, mit így család, társadalom és haza nyer, bátran kárpótoland a netalán felmerülő kellemetlenségekért.

És ekkor biztosan számíthatunk arra, hogy a fekete könyv lapjai nem fognak oly rohamosan betelni, mint azt most fájdalommal tapasztalhatjuk.

Rimaszombat, 1883. november 22.

T. Szerkesztő ur! Beesés lapja legutóbbi számában a választott új megyebizottsági tagok méltatásával egy cikk jelent meg, mely minden tapintatossága és előzékenysége

T Á R C Z A.**Oh mi sok dalt. . . .**

Oh mi sok dalt eldaloltam én már
Rólad édes, hányszor mondtam el.
Hány alakban: hogy te vagy csak üdvöm.
Hogy csak érted lüggel e kebel?

Hogy szemedbe lakik a menyország,
Hogy belőle egy sugár maga
Ragyogóbb, mint odafenn az égnek
Valamenynyi fénylő csillaga.

Rimre szedtem annyi forró esőket,
Két karod mig kéjesen ölelt,
Lelkemen úgy elsimult a bánat,
A bohó szív új örömré lett.

Uj örömré, uj reményre, benne
Felderült az éjék éjjele;
Elfeledtem, hogy koszorúm hervadt,
Hogy lehullt a rózsá levele.

Híve hittem, lépre esalt az a esók,
Kis kezéd hogy befogá szemem,
Karjaid közt nem láttam az örvényt,
Elmerültem, — a vak szerelem!

Vak, pedig hány példa már előttem,
Oh ezek rég intve intenek:
„Erzéketlen bábok a leányok,
Szívet és dalt nem érdemlenek.”

Borsody Béla.

Teendők a virágos kertben.

(November.)

A növénynek téli nyugalma bekövetkezett, az utolsó virágok elvirágoztak, vagy tönkre tette a dér és a fagy, a szemnek annyira kedves lombzöldje eltűnt, mintha sohasem gyönyörködöttet volna; csupán a tülevelesek, a boróka, Juniperus, a fenyvek, Abies, Pinus s a thuják. Thuja sőtét, mondhatnánk komor zöld színe élénkíti meg az egyhangu, mind a mellett érdekes téli képet, vagy ha úgy tesszük, a természet esendéletét.

A virágoskertben valamennyi ágy és rabatte felásandó — a mennyiben a föld még meg nem fagyott volna annyira, hogy ez megtörténhessek, s asatás közben korhadtt trágya és melegágyfölddel vegyítendő el.

A pázsit és gyepszőnyeg érett istálló trágya és lúgzott hamuval nagyjából behintetik és feloldott, hígított trágyalével öntözendő, mit ha megtenni, illetőleg befejezni nem lehetne, még decemberben elvégezni sem késő.

Az ősszel ültetett élő növények, gumós és virághagymák a tartós derek beálltával lomb, moha és galyakkal takartatnak el. A rózsák, mihelyt levelei lehullottak, szintén lefektetessenek, az előbb 75—80 cm. mélyen ásott s koronájuk terjedelmének megfelelő gödörbe hajlítva földdel takartassanak be. A nyáron szemzett rózsatöveken a nemesített bajtás, vagy a még alvó szem pozdójával göngyölendő be és úgy döntetnek sekélyebb árkoeska vagy egy kapavágás-ürbe és száraz lomb vagy mohával betakarjuk. Hogy a szél a takarót el ne sodorja, galyakat adunk felibe, s ezeket vagy rézsút a földbe szurjuk, vagy kövekkel nehezítjük le. Vadrózsa, csipke-gyökerek most ásatnak az erdőn és vagy virágcserepekbe vagy a kerben a szabad földbe ilyenkor ültethetők. Utóbbi helyen szintén lehajlítassanak és földdel befedendők. — A virágcserepekben levő Auricule, Primula és szegfűvek egészen kiürített s mélyen kiásott melegágyba helyeztetnek úgy azonban az aljára szál deszkát adunk, és a virágcserepek erre állíttassanak egymás mellé. Ha az időjárás ked-

vező nap közben a melegágyak kissé nyitva is hagyhatók, azonban ha fagy, nem csak zárva, de a szalmatakaróval fedve maradjanak, éjszakára pedig deszkák is tetessenek reá. Azon esetre, hogyha az ideiglenesen védettebb helyre került sárga és császár ibolya, Geranium, rozmarings egyéb növények rendes telelő helyükre nem kerültek volna, ezzel halogatnunk többé nem szabad.

Az Amaryllis és Polianthes, — tubarózsa — hagymákat melegen s az Anemone és Ranunculus gyökereket hűvös, de mind a mellett fagymentes helyen kell tartanunk. A Georgina gumók, hogy ha még állandó teleltetési helyükre nem vitettek, most már vagy a növényházi állványok mögé, vagy szellős, száraz pinczébe polczokra helyezendők, hol a bekövetkező elűtetésükig maradnak.

A növény és melegházak enyhe időjárásnál szorgalmasan szellőztetnek, azonban éjszakára szalmatakarói leboesáttatva deszkával is befedendők. Az ugynevezett hideg házat, Kalthaus, 2—5 R. melegre s a meleg házat 10 R. hőfokig kell fűtetnünk.

Az üzdei tenyésztésre szánt virághagymák, melyek eddig eserepekben a földbe ásva voltak, kivétesenek s ép úgy, mint az Anemone és Ranunculusok vagy melegágyba vagy fagymentes helyre hozandók. Később, ha állandó és kemény hideg áll be, innen is kivételnek és vagy egy jó száraz, szellős pinczébe vagy a virágházban állványokra adjuk. Rövid idő múlva 5—7 cm. magas sötétes virágkoesányai jelentkeznek — s ezeket üveg poharakkal is szokják letakarni, mire a növényház vagy lak-szoba ablak polczaira tétethetők. Iris persica és pumilá Viburnum, Syringa, s néhány tö hónapos rózsá e hó vége felé üzdei kezelés alá vehetők.

Az Amaryllis formosissima, és a Polianthes tuberosa hagymák a fülő kályha közelébe hozandók, úgy helyezvén azokat el, hogy még is meg ne süljenek — a meleg ne váljék kárakra. A eserágyak, Lohbeete — megújítanak s a föld magazinum ismét megforgattatik. Kunszt János.

mellett is némely irányban igen alkalmas arra, hogy tévedésben tartsa a közönséget.

Az állítatik ugyanis e cikkben, hogy kik megyebizottsági tagokul újra meglettek választva, azok nem játszották el választóik bizalmát; — miből vice versa szükségképpen az következnék, hogy azok, kiket választóik mellőztek, nem teljesítették kötelességüket.

Bizonyára nem tartozik e kérdés keretébe a személyek bírálata; de mivel magam is azok közé tartozom, kik az utolsó választás alkalmával mellőzettek, a fentjelölt cikkre annyiban vagyok kénytelen reflectálni, a mennyiben reputációm könnyen kétes világitásba helyezhetné.

En a választást hetekkel megelőzőleg kijelentém alsajói választóimnak, mikép bármennyire megtisztelő legyen is rám nézve bizalmuk, magánygyeimen körülményeinél fogva újra megválasztatni nem ohajtok. — Mindennek dacára az alsó-sajóiak engem újra megakartak választani, de mint a rozsnói járás érdemes szolgabírója előttem személyesen kijelentette: „ezt ő nem engedhette meg.“

Hogy mennyiben tiszte és hivatása egy járás főtisztviselőjének az, hogy engedélyezze vagy megtiltsa valakinek megválasztását, azt a józan publicum eléggé tudja; — én a fenti cikkre nézve csak azt kívántam illusztrálni, hogy bizony igen sokszor nem az a kérdés nálunk a választásnál, vajlon teljesítette-e az illető kötelességét vagy nem, hanem igenis az, hogy mennyiben áll utjában valaki az egyes intézők személyes intencióinak.

Az ily felszólalásokat roszakaratulag személyeskedésnek is lehet nevezni, de hiszem, hogy ezen reflexióknak is mindenesetre lesz annyi haszna, hogy a publicum eltolgatlan részének tisztánlátását elősegítendő.

Kriston László.

Gömörmege felirata

a megyei költségvetés némely leszállított tételeinek visszaállítására iránt.

Nagyméltóságú Miniszter Elnök Ur! A folyó évi október hó 19-ikéről 59.414 sz. a. a kir. belügyminiszterium, közigazgatási árvagyam és gondnokbátósági kiadásaink 1884. évre szóló költségvetését 58,810 frtnyi kiadással és 69,000 frt fedeztetel tudomásul veszi; megjegyezvén, miszerint az előirányzott és tudomásul vett vagy is felsőbb hatóságilag jóváhagyott kiadás közötti eltérés oka az, hogy a személyi kiadások helyesbítették, a dologi kiadásoknál pedig az irodai szükségletre előirányzott összeg 400 frttal leszállított.

A dologi kiadások közt az irodai költségek tételénél törült 400 frtot, tekintettel azon körülményre, miszerint járásbeli szolgabíráink sem a multban nem részesítették irodai általányban, sem ily javadalmazás részükre — a lakbér és utiátalányon tul kilátásba nem helyeztetett; tekintettel arra, hogy kivált a nmságu kir. honvédelmi miniszterium tárczája terhének könnyítése végett a házipénztárra utalt nyomtatványok mennyiségi és beszerzési költsége ávról-évre szaporodik, visszaállítani kénytelenek vagyunk, másként ezen szükséglet fedezni, a a közszolgálat érdekeinek kára nélkül képesek nem lennénk.

De kellemetlenül lepett meg és aggodalommal nyugtalanít a jövőre nézve az, hogy a személyi kiadások cziménél, jelesül az árvaszéki nyilvántartó (közgyám) illetménye 200 frttal, első aljegyzőnek lakbérilletménye 100 frttal, járásbeli szolgabírói segédek lakbérilletménye egyenkint 50 frttal, összesen 250 frttal helyesbítették, vagyis leszállított — a folyó évi szeptemberhavi közgyűlésünk 6890. sz. a. kelt indokolt felterjesztésében elősoroltak figyelmen kívül hagyásával.

Költségvetésünk összeállításánál nem tévesztettük szem elől egyikét sem azon tekinteteknek, melyek a nagyméltóságú kir. belügyminiszterium vonatkozó leiratában, mint az államháztartás pénzügyi viszonyai által előtérbe tolt körülmények, hangsúlyoztatni szoktak és takarékosagra intenek; szigoruan betartottuk azon keretet, melyet az államjavadalmazás mennyiségének kimérésénél maga a törvényhozás alapul felvett; igénybe vehetjük tehát a jogosultságot, hogy a beosztásnál szükségünket saját belátásunk szerint vegyük figyelembe.

Mi tudhatjuk és tudjuk biztosan, hogy a dologi kiadásoknál csak a 2. 4. 5. tétel alattiaknál lehetnek és várhatók némi megtakarítások, de a tényleges szükséglet teljesen kifogja meríteni az 1. és 3-ik tételnél előirányzott összegeket.

Mi tapasztaljuk és tudjuk a személyi járandóságok és illetmények egymáshoz viszonyának mérvadó körülményeit; azt tudniillik, hogy az árvaszéki nyilvántartó (közgyám) munkaköre nemcsak a nyilvántartás teendőiből áll, hanem kiterjed a tűzbiztosítási ügyek kezelésére és a mint azt a számonkérő ülések jegyzőkönyvének adatai tanúsítják, előadói munkákat is teljesít. Továbbá azt, hogy a szállásbér-viszonyok megyénkben nem a legkedvezőbbek, hogy tehát sem első aljegyzőnk Rimaszombatban, sem jbeli szolgabírói segédeink bármely járási községben, legkevésbé a székhelyekül megnevezettekben, a lakbér ezimen részökre helyesbített azaz 200 és illetve 150 frtért tiszta rangjukhoz mért lakást nem kaphatnak.

Ezeket — nehogy már fentebb említésbe hozott feliratunk indoklásait ismételjük — a kir. belügyminiszterium kegyes figyelmébe ajánlva tisztelettel-

jesen kérjük: méltóztassék a folyó évi 58814 sz. alatt kelt rendelet szerinti helyesbítések illetve leszállítástól eltérve, 1884-ik évre szóló költségvetésünket a neheztelt tételek visszaállításával mellet tudomásul venni.

Kelt Rimaszombatban, 1883. november hó 13. Gömörmege közönsége s ennek nevében
Szontagh Bertalan, alispán.

Rimaszombat, 1883. nov. 20.

A rendezett tanácsú városok képviselő testületeinek kiegyesítése a jövő hóban hajtatik végre országszerte. Megyénk rendezett tarácsú városai egytől-egyig kintűztek már a választásnapját, s mindenütt több kevesebb mérvben megindultak a mozgalmak a városi tisztviselők választása érdekében is, bár még ez most szemben a küszöbön levő megyei tisztújítással alig ver itt-ott egy-egy kis hullámot.

Hanem azért esendben, miként a pök szokta háloít fonnai ez irányban is tervezgetnek a befolyásosabbak, remélnék azok, kik hivatásukat emberül betöltötték, míg azok, kikben a kenyer és nem a hivatás és kötelességek lelkiismeretes teljesítése volt a fő, bizony-bizony remegnek.

Távol legyen tőlünk, hogy a városi tisztviselők egyikét vagy másikat akarnók ez uttal megbírálni, hiszen ez a multa viszonyitva ugy is késő, a jöörre nézve pedig még korai, hanem a városi képviselő testületek tagjai választásánál követett eljárás illetőleg visszaélés ellen van nekünk kifogásunk.

Nem említve azon közönyt, mely e választásnál a szavazásra jogosultak részéről tapasztalható, melynek folytán gyakran olyanok is bejutnak a város atyái közé, kik mit sem tudnak azon jogokról és súlyos felelősséggel járó kötelességekről, melyeket megválasztásuk alkalmával vállaltak magukra, s így az egész megtiszteltetést csak sine curának tekintik annyira, hogy a legvitalisabb érdekű tárgyakat felelő gyűléseken sem tartják érdemesnek megjelenni. Azonban ennek csak örülhetnek azok, kik hivatásuknak teljes öntudatával bírva vesznek részt a városok közügyeinek vezetésében, mert a mint egy ízben hallottuk egyik városi képviselőtől — legalább nem lábatlankodnak ott, — hanem gyönyörködnek a megtiszteltetés folytán önmagukban s így legalább nem ártanak, midőn használni nem képesek.

Es ez így van országszerte, minek folytán némelyek e közönyt felhasználva kész szavazati jegyekkel járnak házról-házra, azokat aláírattják a választókkal, s midőn már szeszszedtek annyit, hogy vagy maguk, vagy hozzátartozóik megválasztása biztosítva van, két tanuval láttamoztatják s így rekszűlve járnak mindig a szavazati urnához, minek folytán gyakran nem az érdem, hanem itt is a személyes érdekek játszanak döntő szerepet.

Hanem szerintünk ezen eljárás törvénybe ütközik s így büntetendő eselekvény. — Ugyanis a két tanut, a kik csak szemtanuk lehetnek, azért rendeli a törvény, hogy igazolják, miszerint a szavazati lapokat az egyes választók szemük előtt írták alá s hogy azok már ekkor teljesen ki voltak töltve, azaz mindegyikre reá volt írva azoknak neve, kiket a választó bizalmával megtisztelni érdemeseknek tartott.

Azonban ha az ily szavazat-vadászokat s azon tanukat, kik a szavazatlapokon szerepelnek, vagy magát a szavazót megkérdéznők: bebizonyíttatnék az, hogy a szavazatszedő, szavazó és tanuk talán az életben sehelsem voltak együtt soha, sőt még akadna a szavazók között olyan is, ki őszintén megmondaná, hogy őt X. Y. ur felkérte, hogy egy tiszta papirlapnak írjon alá, majd a többit ő kitölti. Es kinek neve van az ily lapokon az első helyre felírva? Azé, ki a szavazót a nevek felírásától megkímélte, azaz magát a szavazatvadász.

Megyénk területén Rimaszombat, Joisva, Dobsina december 3-án, Rozsnó december 6-án, Nagy-Röcze pedig december hó tizenötödikén szervezik, illetőleg egészítik ki a városi képviselő testületet, minek folytán idő és alkalomszerűnek tartottuk a fentebb vázolt visszaélésre felhívni a választásra jogosultaknak és a kiküldött szavazatszedő illetőleg igazoló választmány tagjainak figyelmét.

Levelezések.

Nagyroczei járásból, 1883. nov. 19-én.

Tekintetes Szerkesztő ur! A tisztújítási mozgalmak országszerte megindulván, megyénk legtöbb járásában is megtartattak már a megyei, de kivált a járási tisztikarba beválasztandó egyének kijelölésére vonatkozó értekezletek.

Csak a közérdeknek vélek szolgálatot tenni tehát akkor, midőn becses lapja utján a megye közönsége s főként a t. megyebizottsági tag urakkal tájékozásul azon irányelveket közölni bátor vagyok, melyeket járásunk — a nagyroczei járás — a tiszti állomások betöltésénél mérvadó kul tekint.

Általánosn érzett közönyt képez az, hogy a tiszti állásokra egyáltalában oly egyének jelöltessenek ki és választassanak meg, kik a közigazgatási pályára való hivatással, kellő gyakorlati ismeretekkel, tapintattal és szorgalommal bírván, közbeesülésben állanak.

Ebből folyólag a központban az eddigi tisztviselőknél újabb megválasztása ajánlatok a nélkül, hogy ez által a többség szabad véleménynyilvánítására praecoccupáltak.

A járási tisztviselő, nevezetesen járási szbíró és szolgabírói segéd választása a járásbeli megyebizottsági tagokat és közeget legközvetlenebbül érdekelvén, ugy hiszem, nem jogosulatlanul táplálják azon reményt, hogy e részben a járás általános ohajtása s határozott kívánsága a többi járásbeli megyebizottsági tagok által is kellőleg méltányoltatni, s támogatásuk mellett érvényre emeltetni is fog.

Ha pedig kimondom, hogy a szolgabírói állásra a nagyroczei járásban tek. Maléter Ede jelenlegi szolgabíránk, ki több mint 40 év óta szolgálja megyénket erenyedetlen buzgalommal, a szolgabírói segédi állomásra pedig Gaál Béla jelenlegi tiszt. szolgabírói segéd, ki az előbinek oldala mellett 12 év óta fáradhatlan szorgalommal közmegelegedésre működve, ugy elméleti mint gyakorlati készütsége által a legelőnyösebben kitűnt, mint a szóban levő tiszti állásokra legérdemesebbek ajánlatnak megválasztatni, ugy vagyok meggyőződve, hogy egész járásunk osz-

atlan véleményének s határozott ohajtásának adtam hű ki fejezést. Tisztelettel maradtam. Többek nevében:

Egy megyebizottsági tag.

Nagyrocze, 1883. nov. 19.

T. Szerkesztő ur! Közél egy évtizede annak, hogy a leghazaellenesebb, legpanszlávabb tanáiról s tanáiraól híres nagyroczei tót gymnasium, a kormány böles intézkedése folytán a panszláv üzelmek miatt bezaratott. Azóta a „pars melior“ élükön közéletünk ez érdemben megöszült veteránja Molitörisz János járásbíró és a tevékenységéről és hazafiságaról általán ismert Mihalik Dezső urak — megyénk kitűnőségei — mindent elkövettek és követnek ma is, hogy Nagyrocze polgárait magyarokká s a mi fő: jó hazafiakká tegyék s megszabadítsák őket e minden hazafiságot söt erkölcsiéget is lenyűgöző panszlávizmustól. Ezen hazafias törekvésnek lett következménye azon eredményeiben már most is nagy mértékben érezhető üdvös intézkedés, hogy ott egy minden elemében magyar polgári iskola állítattatott föl; a mennyiben ez által biztosítva van a jövő nemzedék számunkra s megszabadítva a panszlávizmussal lenyűgöző békői alól.

Maga Röcze közönsége is e vezérferfiak törhetlen erélye folytán mindinkább-inkább magyarrá, vagy ha még nem egészen is azzá, de jó hazafivá lett, s szinte jobban érezte és érzé magát azon körben, melyet ott magyarjaink alakítottak, s melynek jelszava a feltétlen hazaszeretet s a panszlávizmussal kiirtása.

De sajnos — dacára ezen jóakaratu törekvésnek, még mindig maradt egy párt, egy titkos „Svite“, melynek minden tagja kész volna kiirtani a magyar nemzetet, mely átkos „nihilista svite“-nek lapja a „Narodny Noviny“, jelszava a panszlávizmussal oltárképe az orosz czár.

E svite minden tagja — nem átalja a legnagyobb alatomossággal nyílt helyeken is hirdetni, hogy ők mindaján hívei az államnak, ő felségének — de ugyanakkor — feledni látszanak azt, hogy a „magyar“ hazáról van szó, arról a magyar hazáról, melynek vért szíjva, s ez iránt a legszenvélyesebb gyűlölettel viseltetik s nem átalja fennen hirdetni ugyanekkor vak fanatizmusában, hogy a magyar nép a legzsarnokabb nép, mert a tót nemzetet ki akarja forgatni alkotmányos jogaiából s ráakarja erőszakolni mindenütt azt, a mi magyar.

Kiterjeszti ezen liga átkos működését az ifjakra is, igyekeznek még jobban megmérgezni — már régi iskolai életök alatt megmérgezett ifjak erkölcsi s felhasználják őket aljas eszközökül.

Nem szavak, tények beszélnek itt, s a ki csak egy rövid időt figyelemmel kíséri őket, igazat ad e soroknak.

Előttük nincs kegyelet, nincs érdem, ami nem panszláv érdekekért történik. — A nagy reformátor Luther kegyelet es emlékünnepe is megjelentek, de nem azért, hogy leróvják tiszteletök adóját — azon nagy lélek iránt — ki a reformatio megindítója s ezzel együtt az egyéni szabadság eszméjének megalapítója volt, — hanem azért, — hogy megzavarják ezt is haza ellenes tüntetésekkel, hogy kimutassák itt is — mint tényleg qualificalhatlanul ki is mutatták, hogy előttük nincs kegyelet, a szerintök „átkos magyar hazában“ s őket sérti az, hogy magyar nyelven s valódi hazafias érzelmeikkel ünnepe a magyar a kegyelet e legszentebb ünnepe.

Es ez így megy minden alkalommal, minden tettök, minden mozdulatukból kéri a legvadabb hazafiatlanság s eselekvések egyedüli rugója az a legvadabb panszlávizmussal, melyet egészséges társadalom megtúrni nem képes.

A nyilvánosság talán használni fog némileg e titokban lappangó svite-nek, talán pirulni fognak önmagok előtt, s az ifjabbak talán magukba szállanak, ha látják, hogy a társadalom, sőt józanabb eszű tót testvéreik is, megvetéssel fordulnak el tőlük, — mint olyanoktól — kik ellenségei s leghálatlanabb gyermekei annak az édes magyar hazának: „mely teged szült, nevelt.“

P. M.

Ertesítés.

A rimaszombati koresolyázó egyetleb lépni ohajtoknak van szerencsem tudomásukra hozni, hogy akár mint az egyet rendes tagjai 3 egymásután következő évre akarnak beiratkozni, — akár pedig mint foglalkozók, pártolók vagy családtagok lépnek be, ez iránti kívánalmukat alapszabályaink értelmében alólírottán szó- vagy írásbelileg bejelenteni legyenek szivesek.

Tagsági díjak a következők:
Rendes és foglalkozótágok évenkinti díja 2 frt.
Pártolótágok évenkinti díja 1 frt.
Családtagok díja 3 személy után 5 frt, s minden további személy után egy forinttal több.

Dr. Löcherer, egyleti titkár.

Hírek és vegyesek.

Hymen. Papp Ferencz mérnök, ki egy ideig városunkban hivataloskodott, s jelenleg M.-Szigeten működik, a napokban vezet oltárhoz Küchler Gizellakisasszonyt, Küchler karánsebesi törvényszéki elnök bájos leányát Karánsebesen.

Tudori felavatás. Zehery István városunk szülötte, gymnasiumunknak egykori jeles növendéke, folyó hó 17-én a budapesti tudomány egyetem tanári kara által az összes orvosi tudományok tudorává avatattott fel. — Ez már ugy tudjuk a negyedik eset rövid idő alatt, hogy városunk szülötte — dacára a szabadossá vált tanszabadságnak — komoly szándékkal fogyná az életet s azon célt, melyet maga elé tűzött, szakfíruvá képezte magát a törvény által meghatározott legrövidebb idő alatt. Mi városunk és iskolánk érdekében ennek csak örülni tudunk s az új doktor urnak a legszebb pályán szerenését és diesőséget kívánunk.

Eljegyzés. Kovács Mariska kisasszonyt, Kovács József városi tanácsos kedves és bájos leányát e napokban jegyezte el Bolkay Pál jeles műasztalos. Sok szerencsét nekik az életben!

Zichy Géza gróf szerdán este Miskolczon a Stöger-mayer-féle nagy teremben a veres keresztes-egylet javára hangversenyt rendezett. A legdiszesebb közönség volt jelen, olragadtatással tapsolva a művész remek játékának.

— De hát minek ment, hová ment!? Mondtam én valaha, hogy nem szeretem!? Nem azt mondtam mindég, hogy elveszem? Most már a helyem is jobb, a fizetésem is több, hát — mondok magamba — eljövök, megkérem, itt vána az ideje.

— Ugy!? még hazudni is tudsz!? Azt gondold nem tudja az egész falu, hogy vagy te a Maresával!? Dejszen nem azért jött maga drágalatos fiam uram, hanem hogyha itthon lett volna még azaz istenadta teremtette lány, hát megmondja neki, hogyha ezentudta elmegy a házuk előtt, vagy találkozik vele a faluba, hát meg ne merje szólítani, mert az csak nem illő, hogy egy szegény leány egy hat ökrös gazdával szóba álljon, aztán azt találja neki mondani: Tudod-e még, mikor te szeretted engem.

Bandi szívében valami megmagyarázhatatlan düh kezdett keletkezni, mely azt mondatta vele:

— Hazugság az egész, egy kukk se igaz ebből. Itt van ni! mennél jobb az ember, annál huneztabb. Szeretem a lányát uramfia még most is, azt mondom, hogy elveszem, aztán még neki áll feljebb. A lány bánt engem, én eljövök hozzá engedelmet kérni, aztán majd kiver a házából. No anyám köszönje, hogy most nem jó kedvembe talált, mert meghagytam volna amugy Istenigazába!

— Köszönöm fiam — suttagá az öregasszony — csak még a házamba hagyj meg!

Mintha ezer ördög szállt volna Bandiba, úgy érezte magát e szavakra. Anyi megvetés, annyi gúny volt, e suttagó, alázatos hangban, Bandiban felforr a vér, de nem szóllott semmit, mert érezte, hogy most nagyot szóllna. Csak sarkon fordult, aztán kijött a házból, úgy becsapva maga után az ajtót, hogy körülötte mind leszakadt a falazat.

Az öreg asszony reszkető kézzel szedte össze a lehallt faltöredéket, mindegy darabnál átkot szórva a Bandi fejére. Még másnap is átkokkal tapasztotta be a lerombolt helyet.

Tehát a kapos szét volt törve, a láncz elszakítva végképen. Bandi erősen feltette magában, hogy többé feljök se néz. A mit pedig ő megfogad, azt meg is szokta tartani. Ezentud ki se járt esténként játszani, nehogy ha egyszer haza jön a Julesa, vele találkozzék. — Es ha ő nem ment, hát a Maresa se ment, hanem esténként kiültek a bíró uram, a felesége, ő meg Maresa a töltvényre, — aztán úgy beszélgettek. A sokszori beszélgetés alkalmával aztán arról győződött meg Bandi, hogy a Maresa igen okos lány, sok mindent tud, — még a csillagok felől is diskurál, a mit az újságból olvasott; mert bíró uram járatott újságot. — Bíró uram minden zavarára rábólintott, hogy ugy van, a Maresa jól mondja. — Pedig bizony — valljuk meg — azt el se olvasta ő keme, mindössze is annyit szokott megégni az újságból, hogy jön-e hát igazán a muszka elfoglalni Magyarországot? — mert azt már ő se tűrné! már akkor ő is a vállára akasztaná a kaszát. Ha aztán egyszer ezt a témát felvetette, eltartotta szóval egész este a publikumot.

Roppant nagy exarátja volt a muszkának. Ilyenkor aztán alkalmuk nyílt Bandinak és Maresának saját énjükről beszélgetni, mert bíró uram egyáltalában nem hagyta magát zavartatni, felesége meg áhitatosan hallgatta. Szó ide, szó oda addig-addig beszélgettek így esténként, míg egyszer aztán elkezdtek játszani azt a játékot, hogy Maresa azt mondta Bandinak:

— En szeretlek téged!
Bandi meg azt felelte rá:
— En is, én is, én is.

A mi ezután következnek, arról már felesleges volna hosszasan beszélni, mert ilyenkor rendesen az következik, hogy kitűzik az esküvőt, meg a lakodalmat egy bizonyos napra, — a mikor aztán: én a tied, te az enyém, ásó-kapa se választ el.

Hanem hát nagy volt a baj, mert a bíró uram sehogy sem akarta az igazságot. Hiába beszéltek neki szépen, esunyán, az ő feje csak hajthatlan maradt. Egyszer aztán azt mondta a Maresa Bandinak:

— Apámurammal most nem lehet boldogulni, gyere, hagyjuk itt. Majd megjön ő, mint a fűzfavessző. Elmegyünk a szomszéd faluba, ott megesküszünk. Van nekem sok szép ruhám, abból ellehet adni egy párt, még lakodalmat is csaphatunk. Majd akkor előállunk az öregnek, hogy no apámuram, minket már a pap is összeadott, hát csak fogadjon el, vagy adja ki a részünket.

— A bion jó lesz eszemadta — mondá nagyot rikkantva Bandi, kinek mióta Maresát megszerette, nem volt önálló véleménye. Egész fölényt gyakorolt felette a lány — okos egy teremtés vagy te. Persze, így lesz jó, a bíró uram így nem menekül, utóvégre is azt mondja, hogy jó van no, hát legyetek egymásé.

Nem számítottak arra, hogy a pap még a keresztlevelet is követelheti? Pedig az ugy volt.

Es mit csináltak!? Egymásra néztek s ott hagyták a papot.

— Hanem azért mi nem válnak el — mondá kijövet Maresa — tudok én itt egy házat, nem lakik benne senki, azt kivesszük bérbe. Dolgunk után majd megélünk.

— Ugy hát! — tódítá Bandi.

Abba a házba pedig azelőtt egy cigány lakott. Mikor ezt meghallották bíró uraimék, hát bíróné aszszonyom elkezdett keservesen sírni, a bíró uram pedig nem szólt senkinek, hanem elballagott a paphoz.

— Tisztelendő uram, tessék kitörölni a Maresát a protuculumból!

— Miért? —

— Azért, mert az nem lányom nekem többet! Hogy teljesítette-e a tisztelendő ezen különös kívánságot, — azt már nem tudom.

III.

Most azután már igazán egymáséi voltak, egyiknek sem volt sem apja, sem anyja. Mindkettő olyan árva volt, mint a sóvény alatt lappangó árva család.

Meg is éltek volna ők egymással a legjobb egyetértésben, a legszebb békeségben, hanem tudja az Isten hon

A kisorsolási estély, mely táncmulatsággal lesz egybekötve, igen népszerű és kedélyes mulatságnak ígérkezik. A mint hírlik, a város különböző rendű és rangu lakossága tömegesen fog részt venni az estélyen, sőt a közel vidékről is igen sokan készülnek. A sorsjátékügyi bizottság pedig már előre is elkövetett mindent az iránt, hogy a vendég sereg egészen otthonosan érezhesse magát, s olcsó pénzért mindenki jól mulathasson. Az estélyen vaesorálai szándékozónak terítve lesz; nemkülönben éjjelkor hideg és meleg sülték lesznek kaphatók. Reméljük, hogy jó bor és poharas sör irányában is gondoskodva leend? Bárcsak sok ilyen patriarehális mulatság rendeztetnék városunkban! Akkor a különféle elemek hamarabb törődneek össze.

Halálozás. Németh Lászlóné született Delegán Julianna asszony, Németh László telekkönyvi tisztviselő neje, e hó 21-én élete 39-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát férjén kívül 6 kiskoru gyermek gyászolja. — Béke lengjen porai felett!

A rimaszombati Casinó egyik tagjától egy nyilatkozatot vettünk, melyben tekintettel arra, hogy casinónk terméi nem csak a helybeli, de a megyei összes intelligenciának gyűl- és találkozási helye lévén, felhívja a választmány figyelmét, miszerint a hírlapok és folyóiratok számát jövőre gazdasági és jogi szaklapokkal szaporítsa, esetleg a politikai lapok számának apasztása által igyekezzék az általános óhajon segíteni. — E nyilatkozat „illetőtől” kérelmünk megjegyezzük, hogy casinónk választmánya e hiányt felismerte s már intézkedett is, hogy jövőre szaklapokkal is találkozzunk olvasó asztalainkon, a mi pedig a politikai lapok számának apasztását illeti, erre a mint biztos forrásból tudjuk, a casinó anyagi helyzete folytán szükség nincs.

A rimaszombati ujoannu szervezett makedvelő társulat tagjai folyton szaporodnak. A műveltebb körök tagjai nem- és rangkülönbség nélkül sorakoznak a kibontott zászló alá s — mint halljuk — még ez évben megkezdik áldásos működését, a mennyiben december 19. és 20-ikán műestély és színelőadást rendezend. Mi öszinte szívből kívánunk teljes sikert a kizűzőt célhoz!

Alapszabálymegerősítés. A rimaszombati koresolyázó-egylet alapszabályai a miniszter által helyben hagyattak.

A Majláth meggyilkolása miatt elfogott Spanga, Pitély és Berecz büntését — mint másodfoku bíróság — e hó 19—21-ikén tárgyalta a királyi ítélő tábla, mely az első bíróság ítéletét Spanga és Pitélyre nézve csak annyiban változtatta meg, hogy előbb Pitély és aztán Spanga akasztassék fel, míg Bereczet, mint büntegedet mondta ki büntetésnek s így a halálós ítéletet 15 évi fegyházra a vizsgálati fogság beszámítása nélkül s tíz évi hivatalvesztésre, s politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

Tanszer adományozás. A putnoki ref. népiskolának a vallás és közoktatásügyi miniszterium következő tanszerket adományozta: Magyarország-, Európa, a föld öt része falterképét, földgömböt, számoló gépet, természetrajzi ábrákat s Masik-fele utmutatót kivágott papírmintákkal, és természet tani eszközgyűjteményt; a esetneki ipariskolának pedig rajzmintákat adományozott.

Uj postahivatal lépett életbe e hó 18-án megyénk területén Telgárton.

A nógrádmegyei gazdasági-, termény-, ipar- és gépkészítési-utalom- és kizűntetést nyert iparosoknak folyó hó 16-án osztották ki az érmeiket és okleveleket. — A kiállító között lapunk jeles munkatársa Kunszt János is a bemutatott „graminea”-kért aranyéremmel lett kizűntetve.

Sajtópr. Brauer Vilmos forgáchalfi lakosnak Rojko András dévény-oroszi plebános ellen a „Kath. Társadalom” 1882. június 28. számában megjelent cikk miatt indított sajtóperében a végtárgyalást — mint említettük — e hó 22-ikén kellett volna megtartani Kassán. Brauer Vilmos magánvádó, levelező lapon értesíté a törvényszéket, hogy nem jelenhet meg, kéri a törvényszéket, hogy a tárgyalást halassza el. Vádlott Rojko András személyesen jelent meg védőjével. Mintán kizűnt, hogy magánvádó nincs jelen, az elnök a tárgyalást 11 óráig felfüggesztette, 11 órakor az elnök a jegyzőt felszólította, hogy szólítsa a magánvádót, ki nem jelenvén meg, a bíróság rövid tanácskozás után kimondotta, hogy a magánvádó panaszát visszavontnak tekintik s vádlót 135 ffr perkölttség és 1 ffr eljárási költség megfizetésében marasztalta el.

Gyönyörű hajnali pir borította e hó 20-ikára virradóra a keleti égtájat, úgy, hogy sokan még az aratottabbak is valamelyik szomszéd faluban duló tűzvész fényének tartották s csak akkor nyugodtak meg, midőn kizűnt, hogy megyénk csaknem minden helységében gyönyörködtek a jókorkelők e szép természeti tüneményben.

Uj ipariskola. Tiszolozon az állami népiskolával kapcsolatban e hó elején szerveztetett és megnyitott az iparos tanuló iskolája 57 tanulóval. Az iparos tanuló szabályos tanításáról e szerint már 6 városban van gondoskodva, ugymint Rimaszombat, Dobsina, Jolsva, Nagy-Röczén, Csetneken és Tiszolozon, s mint halljuk, Rozsnyó, Tornallya, S.-Gömör és Putnokban is legközelebb szerveztetnek hasonló iskolák. Bizony szükséges is iparos osztályunk elméleti kiképzetéséről gondoskodnunk, ha már eddig is észlelhető rohamos súlyedését megakadályozni s megyénk reputációját ipari tekintetben továbbra is megmenteni akarjuk, a mi saját magunk iránti kötelességünk is.

Segély. Medlen Jakab volt drabszki tanítónak 20 ffrnyi segély engedélyeztetett a vallás és közoktatásügyi miniszterium által.

Az országos dalár szövetség központi igazgató választmánya e hó 21-ikén ülést tartott, melyben kimondatott hogy a királyi himnuszra a legrövidebb idő alatt új pályázott fognak hirdetni, s hogy a legközelebbi országos dalárünnepély Miskolczon 1884. augusztus hó 8. 9. 10. 11. és 12-ikén fog megtartatni, ha ugyan ez ellen Miskolcz városának kifogása nem leend.

Uj táviráda állomás. A m. kir. államvasutak miskolcz-füleki részén Ajnácskő-Sőreg vasuti üzlettáviráda-állomás felhatalmaztatott állami és magántáviratok kezelésére és ebbeli működését megkezdte.

Családi tragoédia. P. Lajos és B. Zsuzsanna pelsőezi ifju lakosok négy év óta szerették egymást önzetlenül, s hitték is, hogy előbb-utóbb egyesüleudenek. Azonban egy valóságos furia, a leány anyja akadályozta, hogy összekeljenek; sőt midőn ez utóbbi látta, hogy a leány sehogysem akar nevére lenni annak, kit anyja — állítólag — titkos okok folytán férjeül kijelölt: üldözni kezdte leányát, sőt nem egy ízben fenyegette megölésel. A leány túrta a meddig túrhette, de midőn látta, hogy saját anyjától élete is veszélyben fo-

rog, kedvesének szüleikhez menekült, hol a legszívélyesebb fogadtatásra talált. — Az ifju látván, hogy kedvesével az anya ellenkezése miatt össze nem kelhet, a hatósághoz fordult s az ügyben a nyomozás el lett rendelve. A nyomozás eredménye az lett, hogy tekintettel arra, miszerint az anya el nem fogadható okok miatt akadályozza esupán az ifjak anybekerését, a hatósági engedély kiadott. — A bősztült anya látva, hogy ezélt nem érhet, bérenczeket fogadott fel, kik a völegényre leselkedtek, kit midőn egy izben a koresmába megjelent, annyira összeverték, hogy lepedőbe kellett haza vinni. Midőn az anyja eszméletlenül fekvő fiát meglátta, azonnal szörnyet halt.

Sztármarczangolták a komondorok. Borzasztó eset történt tegnapelőtt este a fővárosban. Az üllői-ut végén a barak-hórház átellenében lakó Bühm építész udvarán az őrizetre tartott négy borju nagyságu komondor meg támadt 11 óra tájban Bakos János 46 éves napszámost s testét darabokra tépte. Valószínű az a feltevés, hogy a szerencsétlenül járt napszámos lopási szándékkal lopózkodott az építész udvarára, de a kutyák által észrevéttétvén, üzőbe vétett. A tolvaj futás által akart menekülni, minthogy segélykiáltása elárulta volna, de a kutyák utóérték és oly dühvel támadták meg, hogy most már késő volt a segély kiáltás, mire a Ludoviczeum előtt álló rendőr a helyszínére érkezett s a dühös kutyákat oldalfegyverével nagy nehezen szétkergette, a szegény ember már annyira össze volt marezangoiva, hogy melléről, lábairól és karjairól roncsolt csafatokban lógtak le a húsdarabok. Még élt, midőn bevitték a közellevő barak-kórházba, hol nem sokára meghalt.

Gyermekgyilkos anyja. Rima-Zsaluzsányban Lyáncz Zsuzsanna nevű hajadon egy ép gyermeket szült, hogy gyakorlatát elleplezze, a szerencsétlen gyermeket először egy hasábfával akarta agyoaverni, de midőn látta, hogy így ezélt hamar nem ér, torkon ragadta és megfojtotta. — A tettest elfogták.

Figyelmeztetés. Olvasóink figyelmét felhívjuk a Gonda Béla által szakavatottan szerkesztett „Gazdasági Mérnök” előfizetési felhívására.

Pörüljárt juhtolvaj. Bradlyanka János haesvai lakos juhpecsenyére éhezett s hogy éhségét lecsillapítsa egy karamhoz húzódott, mely a tiszolezi határban fekszik s melynek padlásán a számadó Koczka András aludta az igazak álmát. Azonban a szokatlan zajra, mit a felzavart juhok okoztak felébredvén, a mint kitekint a padlás nyílásán, látja, hogy egy magas ember egy kövér ürüvel a vállán siet tova. — Segélyért kiáltozni, leugrani s a tolvajt üzőbe venni egy percz müve volt. — Be is érte szerencsésen, de a tolvaj visszafordult s baltájával föbe sújtotta, — A juhász azonban — bár megtárorodott — nem vesztette el lélekjelenlétét s a tova siető tolvajnak nyakkendőjét ragadta meg hátul. — Ez azonban visszafordult, hogy üldözőjét lerazza nyakáról, azonban a fordulás következtében mindketten elestek s eséközben a különbea is kistermetű juhásznak kezében egyet esavarodott a nyakkendő s a tolvajt megfojtotta, mit csak akkor vett már észre, midőn a kiabálásra segítség érkezett.

Trefából gyilkosság Szücs János és Drótos János edelényi lakosok a díosgyőri vasgyárban dolgoztak. A mult hétfőn trefából birkózni kezdtek és Szücs Drótosot földhöz vágta. Drótos e miatt annyira dühbe jött, hogy kést rántott és Szücs Jánost leszarta. A szerencsétlen ember szörnyet halt, a gyilkost pedig letartóztatták.

A „Vasárnapi Újság” nov. 18-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Ligeti Antal. — Patakánál. Költemény. Pásztoitól. — Dalok. Palágyi Lajostól. — Szabolesi történetek. III. A ki az égre lőtt. Irta Várnai B. Sándor. — A esehországi pártok vezérferfiái. — Oriások esontjai a biharmegyei pesterei barlangban. Mártonfy Lajostól. — Jolán. Angel regény. Irta Black William. Egyveleg. — Ifjukori éveim. Irta Vembéry Armin. — A kis-ázsiai földrengés. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Halálozások. — Szerkesztői mondani való. — Sakkjáték. — Heti naptár. — Képek: Ligeti Antal. — A esehországi pártok vezérferfiái: 1. Rieger László. 2. Gregor Eduard. 3. Lobkovicz György herczeg. 4. Sshmejkal Ferencz. 5. Herbst Eduard. 6. Waldert. — Szob, a Duna mellett. Ligeti Antal festménye. — Jolán. — A kis-ázsia földrengés: 1. Csesme városa és kikötője. 2. Reis-Dere falva, beomlott házaival és tetőivel. 3. Egymásra omlott szemközti házak. 4. A sebesültekről gondoskodó pasák és orvosok. — Mozi-óa-tunya, a Zambézi nagy vizesés. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 ffr, a „Politikai Újdonságok”-kal együtt 3 ffr. Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetem-utca 4-ik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legoleosabb újság a magyar nép számára, fél évre 1 ffr.

A „Képes Családi Lapok” 8. számának tartalma: Özvegy menyasszony; elbeszélés, írta Halasy Béla, (folyt. köv.) — Az én dalaim; költemény, írta egy karthausi. — Fejedelem és Fra Diavolo; elbeszélés, írta Jókai Mór, (folyt. köv.) Ribáczvár eleste; írta Szomoró Károly. — Egy hegedű; novella Viebert Ernőtől, fordította Varga János, (folyt. köv.) — Róka-vadászat. — A nyomorék házaspár; németből Erdet József és Milkoviek Lajos, (vége.) Képm a gyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Kozma Sándor kir. főügyész. — Araukának Európában. — Az őrangyal. — Az őrangyal. — Spanyol nemzeti tánc. — Melléklet: „Az önző” című regény 113—128 oldala. A boríték on Heti naptár. — Sakk talány. — Számítvány. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — Kérdések. — Feleletek. — Ajánlatok. — A kis lutri húzásai. — Hirdetések. Előfizetetei: Mészner Vilmosnál, Budapest. IV. ker. papnövelde utca 8. sz. Egész évre 6 ffr, fél évre 3 ffr, negyedévre 1 ffr 50 kr.

Nyílt tér*)

Nyilatkozat.

Alőírottak ezennel kijelentjük, hogy Hubay Miklós és Gáspár Károly urak közötti személyes ügy közbejárásunk mellett a lovagiasság szabályainak teljesen megfelelő megoldást nyert.

Rimaszombat, 1883. november 24.

Fornét Jenő.

Abonyi Pál.

Ethey Károly.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

nan-honnan nem, előkerült valami, a mi felzavart közöttük minden békességet, s utját állta jövendő boldogságuknak.

Az a valami pedig nem más volt, mint egy álom. No aztán ne higgyen az ember az álomnak!!! De tulajdonképpen ebben nem volt semmi hinni való, — többet mondok, nem is lett soha, mert az az egész abból állott, hogy Bandi előtt megjelent a Julesa, szépen, virítóan, a milyen volt egykor. Bandi meg a hogy ezt látta odagrótt hozzá megölelte, megcsókolta, meg azt is kérdezte tőle:

— Hol jártál aranyos tubuskám? De még e mind semmi lett volna, hanem az öreg tisztelendő uram is előkerült valahonnan, csak megaldotta őket minden szó nélkül. Azután hazamentek, abba a végső szalmafüdeles házba. Tele volt néppel, az egész falu ott volt a lakodalmába, táncoltak, daloltak. Persze Bandi kitétt magáért, úgy eljárta a Kállai kettőst meg a Vasvárit, mind a pinty. Csupa gyönyörűség volt nézni.

Hát még mikor a Julesával járta! A falusi nénikék nem győzték dicsérni „az eszematia lábát.”

— Soha még ilyet — mondogatták — ez már aztán szép pár, az Isten is együvé teremtette! Az öreg anyjok meg nem tudott egyebet csinálni, csak sírt.

Egyszer aztán a lakznak is vége volt, a lakodalmas népség el pusztult, ők meg ott maradtak hármacskán, abba a végső szalmafüdeles házba. Ott éldegéltek boldogan, mint a menyorszámban.

De egyszer csak előkerül a mi Maresánk nagy durrall, egyenesen neki ágyazik Julesának, hogy ilyen-amolyan minek esábitottad el a szeretőmet? Bandinak se kellett több, mintha csak megharapták volna, úgy ment a Maresának, s dühében olyat ordított rá, hogy — — — — — fölébredt.

A Maresa csakugyan ott állott ágyánál zilált hajjal kimeredt szemekkel, s aggódva kérdezte tőle:

— Mi lett téged!? Ugy megijesztettél! Bandi még az álom hatása alatt lévén, csak rábámult mintha sohse látta volna, vagyis inkább, mintha azon esdálkozna, hogy itt van. Nem is késett ebbeli bámulatának szavakat adni, elég durván kérdezővén tőle:
— Hát te mit akarsz itt!? Honan jöttél ide! —
— Honnan!? Talán álmodol, vagy nem tudod, hogy én a tied vagyok!?

Bandi ettől az egy szótól egészen kiábrándult. A biz ugy van, ő csak álmodott — gondolta magában — hanem azért elég merész volt feltenni azt a kérdést, hogy miért van ugy? minek esábitotta őt el a Maresa? Mért nem hagyta Julesának, most nem kellene így nyomorogni! Bezzeg a Maresa most hiába beszélt, hogy de így édes, de úgy édes, majd jóra fordul ez, leszünk meg mi boldogok, gazdagok, csak kiharagudják magukat az öregek, aztán azt mondják, hogy no gyertek már hozzánk engedetlen rosz gyerekek.

Milyen boldogok is leszünk akkor, soha Julesával olyan nem lettél volna!

De Bandi csak a fejét rázta, meg azt mondta rá:
— Fityfirity! bolondság az egész, hiába beszélsz nekem, megcsaltál, luddá tettél, az egész életemet keserűsége változtattad.

Addig-addig rázta a fejét, addig-addig tagadta a Maresa beszédét, míg egyszer a felzavart leány azt mondta neki:

— Megörültél talán, vagy feledted szerelmünket! Nyomorult vagy te is, mint a többi, a pénz után mégy, ha nem esörgetik hát: Isten áldjon meg Maresa, majd elmegyek oda a hol van!

Bandi, mintha kigyó esipte volna meg, úgy ugrott fel fekhelyéből e szavakra. A hosszú ördege égő kanócsot dobott pezsgő vérebe, a feszülő izmok, a dagadó erek mintegy ösztönszerűleg készítették az ütésre és az összeszorított ökök alatt a nem várt ütéstől lerogyott a leány.

Bandi nem emelte fel, érzi egészen el volt tompulva, felölté ruháját és kiment. Egyenesen a koresmának

tartott. Ott olyat rugott vagy kettőt az ajtóba, hogy a zsidó jediten bujt elő ágyából, sietvén a kellemetlen éji látogatónak mihamar ajtót nyitni. Mig azonban világot gyujtva az ajtóhoz esoszogott a haragtól égő Bandi megunt a várakozást, s az ablakhoz ment, olyat ütve öklével reá, hogy az esörömpölve hullott be s egyszersmind sok nagyszerű és ezifra titulus után behangzott rajta:

— Nyisd ki zsidó!!
Koresmános ur, ki már ekkor az ajtó kinyitással fádadozott, azt abbahagyva sietett vendégének kívánsága szerint ablakot ayitni, de mig odamászott Bandink, újra megunt a dicsőséget, most még nagyobb dühbe jöve az ajtónak rohant megrázva azt ugy, hogy sarkaiból kifordult. A mi a zsidót egészen halálra rémitette, azt hívén, hogy legálább is százan vannak.

Pedig hát nem volt mitől tartania! Bandi egy szót se szólt többé csak mikor bort kért, a mi ugyan elég gyakran történt, ugy, hogy virradtakor — talán először életében — nem volt tisztába affól, hogy ki ő?

Hanem azért az utat megtalálta hazáig, addig a rongyos viskóig és annak az ajtaján bebukott. És ő nem maradt a földön, szerető karok felemelték. A megvert leány, mielőtt magához tért, nem bosszút forralt, a szerető szív elhitette vele, hogy ő volt a hibás, ő kényszerítette Bandit, hogy a végtelenségig menjen. Nem fájt neki az ütés kék foltja, de fájt lelkében az a tudat, hogy kedvesét, élte mindenét megsértette. Nem aggódott saját sorsa felől, de Bandi távozása kétségbeejté, s oly jól esett neki, hogy bár nem a legjobb állapotban is, újra visszatérni látta őt, felemelhette a földről, s elhelyezte a rongyokból összerakott ágyon.

Szegény leány! milyen nagyon szeretett! Ugyan képesek volnánk-e őt elítélni!?

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Magán-hirdetések.

Tájékoztató.

Lakásom: Rimaszombat, Ferenczy(régi szél-)uteza 19. szám, Kres zenetanár ur házában

Dr. Vèber Ignác,
hasonszénész és fogorvos.

1-2

Tanulóul

alólirott rimaszombati kereskedésébe egy 2—3 gymnasiumi osztályt végzett ifju azonnal felvétetik. — A feltételek iránt értekezhetni ugyanott. Tibély S. A.

3-3

Őszi és téli évad!

Bevett szokásom szerint mint mindig, ugy mostan is van szerenésém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy a gyári telepekről visszaérkezvén, bevásárlásom eszközlése alkalmával szem előtt tartván a kor követelményét, üzletemet sokoldalúság és választék tekintetében oly magas színvonalra emeltem, hogy városunk és vidéke mindinkább fejlődő jó izlésűek minden tekintetben megfelelhettek.

Cikkeimből a következők emelendők legelőnyösebben ki, u. m. a legdivatosabb ruhakelmék minden színben és mintázatban, továbbá cheviot-, flanel-, női posztók-, kasan-, cachemir és másféle szövetek, ugy szlütén fekete noblesse-, faille-, grosgrain és atlaszszelymek.

A fehérneműek, mely czikk egyik főágát képezi üzletemnek, a menyiben a legnagyobb menyasszonyi kelengyét összeállítani képes vagyok, a következő: legjelesebb gyártmányu rumburgi, creasz, hollandi és sziléziai vásznak $\frac{3}{8}$ és $\frac{1}{4}$ szélességben, legjobb chiffon és gradli, szines és fehér asztalneműek, szines kanavasz és anginet, piquet, zsinórozott és flanelbarchet, esipkefüggönyök, moult és battist, clair valamint női és férfingek.

Jeles raktáram van minden minőségű kissebb és nagyobb téli kendőkből, gobelin- és ripsz-ágyterítőkből; jute-, gobelin- és csinvat-butorkelmékből; vannak továbbá közhasznu czikkeim, u. m.:

gyapju, jute és plüsch, futo- és lábszőnyegek, takarópokróczaim, cachemir és satainpaplan, kocsitakaró és ló-pokróczaim.

Uri öltönyökre való gyapjuszövetem a legujabb párizsi és bécsi divatu mintákból állítvák össze, ez ágban szintén a legmagasabb fokú igényeknek is megfelelhettek annyival inkább, mert szabómesterem, a ki ügyes szabása által már eddigelé is kivitva magának nagyrabecsült megrendelőim meglegedését, egy havi szünidejét a fővárosban tölté, hogy magát a szabászati technikának újabb haladásában is tökéletesítse.

A midőn a n. é. közönség becses bizalmát továbbra is esedezve maradtam illő tisztelettel

ENGEL ADOLF.

1-*

Arverési hirdetmény.

4522/1883. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **András Judit** és **társai** végrehajthatóknak. — id. **András Mihály** végrehajtást szenvedő elleni 228 frt 38 $\frac{2}{3}$ kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Haesava községben fekvő a haesavai 11. sztjkben foglalt $\frac{1}{8}$ urb. telek külbirtoknak B. 11. alatti **András Mihály** illetményére 662 frt, és a haesavai 67. sztjkben foglalt beltelek s épületeknek B. 7. alatti **András Mihály** illetményére az árverést 160 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi Január hó 12-én d. e. 10 órakor, Haesaván a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adadni. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis a 11. sztjkvi birtokra 66 frt 20 krt, — a 67. sztjkvi birtokra 16 forintot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. tszék. mint tkvi hatóság. Rimaszombat, 1883. aug. 14.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Orvosi jelentés.

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy állandó lakhelyemül Rimaszombat városát választám. — Felkérem ennőlfogva mindazokat, kik orvosi segedelmre szorulnak, sziveskedjenek szolgáltatásomat igénybe venni. — Kelt Rimaszombatban, 1883. november hó 15-én.

Dr. Radnay Manó,

szab. áll. honvéd főorvos, sebész-, szemész- és szülész-tudor.

2-3

(Lakásom: Rimaszombat, tötér 3. sz. sz. I. emelet.)

Ház eladás.

Az **Andrássy-árvák** tulajdonához tartozó jánosi utcában fekvő emeletes ház a hozzátartozó kerttel szabad kézből eladó. — A feltételek megtudhatók **Szontagh Károly** mint k. k. Andrássy Etelka és Kálmán gyámjánál.

Előfizetési felhívás

„A gazdasági mérnök”

czimű mezőgazdasági és műszaki hetilap 1884-ik évi nyolczadik évfolyamára.

Szerkeszti és kiadja: **Gonda Béla** min. főmérnök, műegyetemi m. tanár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX. kerület, Csillag-uteza 8. szám.

A **Gazdasági mérnök** czélja: a mezőgazdasági és műszaki ismeretek terjesztése, különös tekintettel hazai viszonyainkra és a gyakorlat igényeire. — Tartalmát képezik, rendszeren: **Vezérczikk**, melyekben a felmerülő gazdasági és technikai kérdések beható és szakavatott méltatást találnak — **Ismeretető czikk**, 1) a növénytermelés, talajjavítás (különösen a vízlecsapolás, talajszikkasztás, alagsóvezetés, földöntözés) gazdasági építéset, gazdasági gépészet, mezőgazdasági és háziipar stb., ugyszintén, 2) az ármentesítés, vízszabályozás, ut-, vasut- és hidépítés, mű- és középítészet, gépészet és gyáripár stb. köréből (a szükséghez mérten képekkel és szakszerű rajzokkal). — **Tárca**, könnyed modorban írt, általános érdekű, gazdasági vagy technikai tárgyú olvasmány. — **Gazdasági szemle**, melyben a bel- és külföldön felmerült legujabb gazdasági mozgalmak vannak híven visszatükrözve. — **Egyletek és társulatok**, mely rovat a hazai gazdasági egyesületek ármentesítő és vízszabályozó társulatok, gazdasági szövetkezetek s a mérnök- és építész-egyesület valamint a **vasutársulatok, hitelintézetek**, stb. működésének van szentelve. — **Kiállítások és versenyek**. E rovat ugy a bel- és külföldi, valamint a külföldi általános gazdasági és ipari kiállításokról és versenyekről mindenkor kellő tájékoztatást nyújt. — **Hasznos tudnivalók**, mely rovatban a gazdasági és műszaki gyakorlatból vett közhasznu tapasztalatok közölgetnek. — **Találványok**. E rovatban ismertette vannak a legujabb általánosabb érdekű és fontosabb találmányok, ugyszintén a szabadalmi ügyekre vonatkozó tudnivalók. — **Irodalmi értesítő**, a legujabb gazdasági és technikai művek ismertetésével. — **Vegyes közlemények**, a gazdasági és technikai szakma köréből vett kissebbszerű közlemények és hírek. — **Vállalatok**. E rovat hirt ad az építési és szállítási vállalatokról arletések és pályázatok s azok eredményéről. — **Kérdések és felvilágosítások**. A lap az olvasói részéről beérkező közérdeku kérdésekre e rovatban szakavatott felvilágosítást ad. — **Arcoképek és életrajzok** időnként szintén közöl a lap, a gazdasági és technikai szakma jelesebb művelői köréből.

„A **Gazdasági mérnök**” előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Előfizetni bármikor lehet, de mindig csak a naptári évnegyed kezdetétől. A lap az előfizetés lejártá után is rendszeren küldetik, haesak az illető vagy a lap visszaküldése által vagy levélileg nem tudatja, hogy nincs szándéka továbbra előfizetni.

Figyelmeztetés. Azoknak, a kik a „Gazdasági Mérnök” irányával és tartalmával közelebbről megismerkedni kívánnak, hajlandók vagyunk a lapot ez év végéig díjmentesen küldeni. Előfizetéseket az 1884-dik évre már most elfogadunk. — Ajánljuk lapunkat a művelt gazdaközönség, ugyszintén a mérnökök, építészek és gyárosok, valamint az olvasó-körök és kaszinók szives figyelmébe és pártfogásába.

A „Gazdasági Mérnök” kiadóhivatalában megrendelhető az „Építési Tanácsadó” mérnökök és építésszek, építőmesterek és vállalkozók földbirtokosok és gazdatisztek, általában az építkező közönség használatára. Irta Gonda Béla. Ára kötve 4 frt, a „Gazdasági Mérnök” előfizetőinek csak 3 frt.